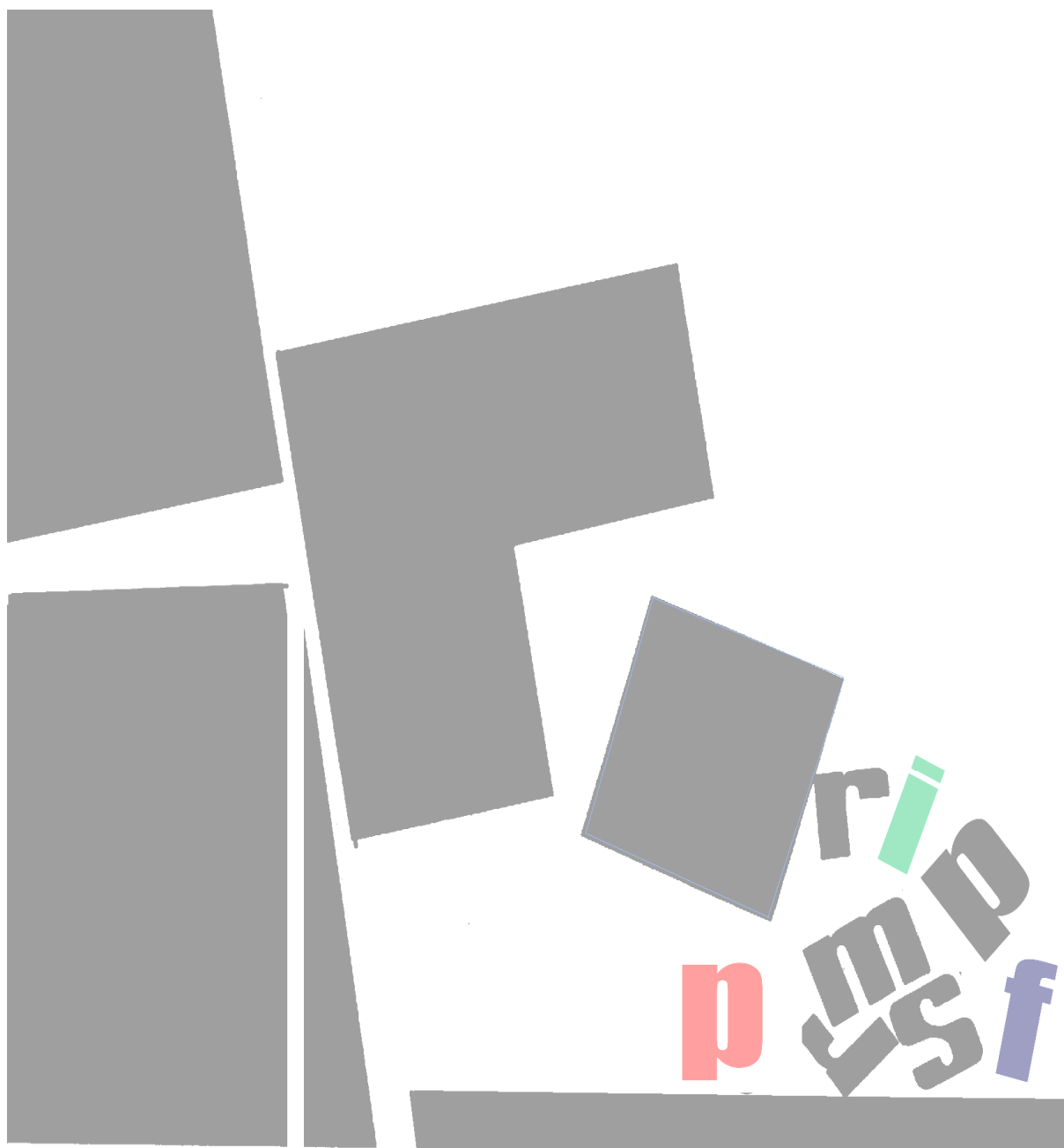

**DOCUMENT PER A L'ELABORACIÓ DEL CODI - COMPROMÍS
ÈTIC DEL PROFESSORAT**

**FEDERACIÓ DE MOVIMENTS DE RENOVACIÓ
PEDAGÒGICA DE CATALUNYA**

ÍNDEX

1.-JUSTIFICACIÓ DEL PROJECTE:	2 -
2.-OBJECTIUS DEL PROJECTE:	7 -
3.- CONTINGUTS DEL CODI ÈTIC DEL PROFESSORAT	8 -
4.-PROCÉS DE CREACIÓ DEL CODI ÈTIC DEL PROFESSORAT	12 -
4.1.-METODOLOGIA.....	12 -
4.2.-ACCIONS	16 -
4.2.1.-ACCIONS REALITZADES DURANT EL CURS 2009/10	16 -
4.2.2.-ACCIONS A REALITZAR DURANT EL CURS 2010/11.	16 -
5.-PARTICIPANTS.....	18 -
6.-DOCUMENTACIÓ I BIBLIOGRAFIA	18 -
7.-ANNEXES	20 -
ANNEX 1: PROPOSTA DE TREBALL.....	20 -
ANNEX 2: BUIDATGE DELS DEURES DEL PROFESSORAT EN LA LEGISLACIÓ VIGENT: LOE I LEC.	25 -
ANNEX 3: ALGUNES IMATGES D'ACTIVITATS REALITZADES	28 -

1.-JUSTIFICACIÓ DEL PROJECTE:

L'educació, a l'igual que la societat, està vivint uns moments d'evolució molt considerables. El professorat amb uns quants anys d'experiència pot donar fe d'aquests canvis perquè, com diem sovint, l'escola és un reflex de la societat. I és així, i ha de ser-ho perquè la gran finalitat educativa, de la que n'és part important l'escola, és la de la formació ciutadana. No pas ciutadanes i ciutadans del futur, perquè al nostre entendre l'infant i el jove ja ho han de ser de ple dret en la societat actual, sinó ciutadanes i ciutadans que puguin participar en la construcció del futur. Ens apareix aquella pregunta que segurament ens hem fet alguna vegada: però per quina societat volem educar? I, molt sovint, parlem de l'asimetria entre els valors que reflecteixen els nostres projectes educatius i allò que volem dur a la pràctica als nostres centres i les moltes experiències que té l'alumnat en la seva vida quotidiana, que en ocasions poden arribar a ser contradictoris.

Els Moviments de Renovació Pedagògica sempre hem pensat que l'obertura, la comunicació i el diàleg són bones solucions per fer una educació més coherent a la família, a l'escola i a l'entorn social. I que cada centre educatiu, de maneres diverses segons la configuració de la seva comunitat educativa, ha de treballar a partir de la consideració d'aquests tres elements sota un principi, per nosaltres irrenunciable, la democràcia.

Els Moviments, Àmbits i Entitats que configuren la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya som associacions d'educadores i educadors de tots els nivells educatius, des de l'escola bressol fins a la universitat, plurals i esteses per tot el país, que treballem per impulsar la innovació i renovació educativa. Per tant, el tema del professorat ha estat un tema recurrent a la Federació: la nostra qualitat d'acció educativa, les nostres relacions, la nostra formació inicial i continuada... per posar-la al servei públic de l'educació de Catalunya. De manera que contribueixi al model d'escola pública que defensem.

En el discurs al voltant del professorat s'ha parlat des d'una perspectiva més laboral, de treballadores i treballadors de l'ensenyament; posteriorment, des d'una perspectiva acord a corrents socials dominants, s'ha parlat més de professionalitat docent. A nosaltres ens agrada el concepte de mestra, mestre, professora, professor per totes les connotacions que implica, i que creiem que inclouen els aspectes laborals i professionals. Al rerefons del nostre concepte hi ha la idea d'una ètica de la professió que vol ser coherent amb el model social democràtic, lliure, crític i constructiu, per al qual creiem que hem d'educar. I aquests principis socials evolucionen amb el temps alhora que els hem de fer evolucionar en les pràctiques escolars per tal de fer-los vius i, sobretot vivenciats.

El model social de la professionalitat, en determinats moments i feines, s'ha volgut centrar en la mateixa professió, i des d'ella s'ha cregut que s'havien de definir els elements ètics que l'havien de regir. Aquest model autoreflexiu ha portat a crear codis deontològics que es generen des de la mateixa professió i a partir d'institucions formades per persones que desenvolupen aquella tasca. S'estableix el marc dins el qual s'ha de dur a terme, i conté aquells elements a partir dels quals es considera correcte l'exercici. Normalment aquestes institucions o col·legis professionals tenen autoritat en el que es pot considerar una bona pràctica i solen vetllar per la professió com a grup de persones que, associades entre elles pel lligam professional, comparteixen una sèrie de normes.

En el cas de l'educació, s'ha donat amb el Col·legi de Doctors i Llicenciats (relacionat amb l'ensenyament secundari) amb una mirada més oberta, preocupades per la formació permanent i la representativitat del sector en els diferents òrgans de participació de la comunitat educativa.

L'aspecte laboral està legalment i legítima cobert pels diferents sindicats d'ensenyament que representen diferents visions i perspectives socioeducatives del professorat.

La finalitat dels Moviments ha estat i és, com s'ha expressat anteriorment, la innovació i renovació pedagògiques, essent conscients que en aquests moments hi ha altres institucions i organitzacions que també hi treballen, i

el que cal és cercar complicitats, sempre que es pugui, i coherència entre tothom qui treballem des de i per al professorat.

El Grup de Mestres del Ripollès, a mitjans del 2009, mostra la seva inquietud per la necessitat de realitzar un procés reflexiu sobre les qüestions ètiques del professorat. Ens trobem en moments de canvis socials, ho hem expressat al principi, i a més als centres educatius conviu professorat de diferents generacions, de fet s'està iniciant un canvi generacional, i és un bon moment per posar el tema sobre la taula. La LEC, de juliol de 2009, fa referència - en el seu Art. 106.4 - al codi deontològic del professorat. La mateixa Llei i la LOE determinen una sèrie de drets i deures -veieu l'annex d'aquest document. A partir d'aquí, com a Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya, en la Junta Ampliada de Lleida (febrer de 2010) decidim començar un procés de reflexió i debat, que impliqui els Moviments i Àmbits i els centres educatius del territori que ho trobin interessant i ho desitgin. De seguida veiem la necessitat que els futurs mestres que estan estudiant puguin donar les seves veus a través de les Facultats. També creiem que hem de recórrer a la fonamentació teòrica i experiències que s'han fet en d'altres països, en aquesta línia. És per això que iniciem un procés de contactes amb persones, Universitats i entitats educatives que més endavant es relacionen en aquest projecte. Veiem que és un tema que interessa; és més, algunes d'aquestes institucions han trobat la necessitat de treballar l'ètica i elaborar codis propis. I a través dels mitjans de comunicació, i per causes socials diverses, es veu com organitzacions diverses, clubs esportius... creuen que han de posar sobre la taula els temes ètics.

La qüestió de fons que se'ns presenta i alhora ens genera molts dubtes, és com afrontar el tema en el context educatiu actual. Veiem que hem de buscar, llegir, parlar-ne. La nostra tradició de treball és en xarxa i amb els diferents agents de la comunitat educativa i social, com hem apuntat en el nostre model de centre, i per tant no veiem clar que hagi de ser només un debat de la professió, però aquesta hi ha de ser per poder-ne recollir les veus de la diversitat de professorat de diferents etapes i entorns educatius. L'article del Dr. Nello, de la Universitat Ramon Llull, sobre "Ètica a

l'ensenyament obligatori" inclou una reflexió important en aquest sentit. En l'educació, i segurament en una visió que s'ajusta a la realitat actual de les professions socials, les que comporten un treball amb persones, l'ètica s'ha de contemplar des de l'acte, en el nostre cas l'acte educatiu. Hi ha una qüestió de fons, considerar l'agent, en aquest cas l'educand com a protagonista actiu i la seva família, com a implicats en el procés i amb uns compromisos ètics també. O, per altra banda si es fa només des de la professió i per a la professió, sembla que hi ha el concepte d'usuari passiu davant l'expert. Ens sembla una extraordinària oportunitat per parlar a fons de la nostra feina en relació amb l'alumnat, les seves famílies, el professorat i d'altres professionals, la societat. De ben segur que apareixeran temes molt parlats i poc resolts: l'autoritat, el reconeixement social de la professió...

La LEC contempla la Carta de Compromís Educatiu amb les famílies, creiem que si volem anar molt més enllà d'un simple document estandaritzat, i potser asimètric, valdria la pena reflexionar-hi des de la seva perspectiva ètica i, també des dels drets i deures de l'alumnat. Aquests aspectes de ben segur que apareixeran quan parlem de professorat, però llancem la idea que potser també valdria la pena tractar-los des dels diferents sectors en els seus àmbits i organitzacions.

Els arguments fins ara exposats ens han fet plantejar el projecte més des de la perspectiva d'elaboració d'un codi o compromís ètic del professorat que no pas d'un codi deontològic. Els objectius, metodologia i accions fetes i a realitzar es concreten tot seguit. Estem obertes i oberts a fer un procés en col·laboració amb diferents entitats i persones sensibles amb el tema. I tenim clar que no podem parlar d'un producte i un procés tancat, amb caràcter finalista. La realitat social i educativa ens fa veure la conveniència de donar-li un caràcter dinàmic. Ens interessen, tant o més, els processos de reflexió personal i compartida, i el debat col·lectiu que es vagi realitzant com el producte que en pugui sortir.

Hem de dir que conegut el nostre projecte se n'ha interessat l'OBIPD - Observatori Internacional de la Professi3 Docent- <http://www.ub.edu/obipd/> amb seu a la Universitat de Barcelona i format

per Universitats i entitats relacionades amb el professorat del nostre país, de l'estat i d'altres països europeus i sudamericans. És un portal que vol recollir i tractar diferents aspectes de la professió docent, alhora que impulsar activitats de reflexió i intercanvi, per donar a conèixer diferents realitats. Se'ns ha convidat a formar part del Consell Directiu i coordinar l'àmbit que ells proposaven com a "deontologia" i nosaltres els demanarem que sigui "d'ètica".

La nostra proposta no vol ser ostentosa ni imperativa, ans al contrari creiem que és un element de reflexió i debat necessari, que com a Moviments de Renovació Pedagògica podem oferir a l'educació del nostre país per a la introducció d'elements qualitius a partir del pensament sobre el sentit i les accions de la nostra professió.

2.-OBJECTIUS DEL PROJECTE:

- 1.-Iniciar un procés de reflexió i de debat sobre el tema de l'ètica del docent en relació als diferents elements que intervenen en l'acte educatiu.
- 2.-Formular una sèrie de principis ètics per a l'exercici de la professió docent que puguin guiar el professorat i tota la comunitat educativa.
- 3.-Contribuir, a través d'aquest compromís ètic, a la millora de la professionalitat del docent i de la seva tasca educativa.
- 4.-Contribuir al compromís per a la corresponsabilitat educativa de la societat en l'educació dels infants i joves.
- 5.-Ajudar a millorar l'autoestima del docent i el seu reconeixement social.
- 6.-Millorar el reconeixement social que mereix l'educació.
- 7.-Contribuir, a través de l'educació, en la millora de la societat del present i del futur.

3.- CONTINGUTS DEL CODI ÈTIC DEL PROFESSORAT

Inicialment s'ha pensat en una sèrie d'elements que considerem que han de ser tractats en el debat del compromís ètic del professorat. És tracta d'aquells factors que intervenen en l'acte educatiu, i amb els quals els/les docents han d'establir un compromís.

Seria interessant que cadascun d'aquests aspectes, i d'altres (que poden ser proposats per les persones que treballin el codi o compromís ètic) fossin objecte d'anàlisi i de reflexió i que, a partir de l'experiència i la mirada dels participants, es poguessin teixir unes idees i es definissin uns principis clars, des d'una perspectiva de responsabilitat i compromís, i amb la mirada de la renovació pedagògica.

Aquests principis o propòsits concrets poden ser una guia, un full de ruta, per a l'exercici docent en el context socioeducatiu actual.

Els aspectes que plantegem en el projecte per a l'elaboració del codi ètic són els següents:

- **INTRODUCCIÓ:**

Explicació del per què del Codi Ètic dels i les docents, partint de l'anàlisi i la reflexió dels objectius socials de la professió, tenint en compte el marc dels drets humans, dels drets de la infància, de la legislació educativa...

- **EL PAPER DEL/ DE LA DOCENT A LA SOCIETAT ACTUAL**

En el marc d'una societat democràtica, el professorat té confiada la tasca de facilitar el model ètic i moral de ciutadà i ciutadana, així com contribuir en l'adquisició de processos d'aprenentatge de coneixements, habilitats i

actituds que permetin als infants i joves una vida feliç, i un futur personal i social...

- **EL/LA DOCENT I LA SEVA FORMACIÓ PEDAGÒGICA**

Creiem que les persones que exerceixen de professionals de l'educació han de tenir la voluntat de dedicació a aquesta tasca carregada de responsabilitat i de compromís, amb una formació inicial i permanent, teòrica i pràctica de qualitat, per portar a terme aquesta tasca important i complexa.

La formació dels i les professionals s'adquireix a partir d'una bona formació inicial, i a partir de processos d'actualització i de recerca educativa que s'ha d'anar desenvolupant al llarg de tota la carrera professional.

- **LA PRÀCTICA EDUCATIVA DEL/DE LA DOCENT EN RELACIÓ A L'ALUMNAT**

La tasca educativa del i la docent ha d'anar encaminada a fomentar el creixement i el desenvolupament integral i harmònic dels infants i adolescents: desenvolupament cognitiu, afectiu, social, ètic i moral.

El respecte, l'honestedat, la il·lusió, la comprensió, la dedicació, la serenor, l'estimació, la confiança, la confidencialitat amb la realitat personal i familiar de l'alumnat... i l'ús d'unes bones estratègies i metodologies didàctiques, seran elements claus per aconseguir-ho.

- **LA RELACIÓ DEL/DE LA DOCENT AMB LA FAMÍLIA**

La relació de corresponsabilitat amb la família és una part indissoluble de la professió. L'acceptació, el respecte, els acords, la confidencialitat, la confiança i l'estimació seran elements claus per treballar conjuntament amb les famílies, cada dia més diverses.

El bon tracte amb les famílies i el suport educatiu propiciaran un treball conjunt, contribuint al desenvolupament personal i al progrés en els aprenentatges d' infants i joves.

- **LA RELACIÓ DEL/LA DOCENT AMB LA RESTA DE PROFESSORAT DEL CENTRE**

El/la docent forma part d'un equip de professionals que treballen conjuntament per fer efectiu el projecte educatiu del centre en el dia a dia. Les diferents coordinacions de la tasca pedagògica, el clima de treball i cooperació, el correcte lideratge dels equips directius, fan que la relació entre docents sigui un element clau per al funcionament d'un centre.

Tant el respecte i la tolerància entre companys i companyes, com el treball en equip seran eines imprescindibles per a garantir la riquesa del treball diari, així com la coherència i la continuïtat de les accions educatives derivades del Projecte Educatiu del Centre.

- **LA RELACIÓ DEL /DE LA DOCENT AMB ALTRES PROFESSIONALS**

El/la docent forma part d'una institució, d'un centre educatiu, que es regeix per un Projecte Educatiu, en el marc d'una comunitat i d'un territori. Per la qual cosa és totalment imprescindible el coneixement d'aquest context i del propi projecte, així com el compromís i la implicació en el seu desenvolupament i millora.

En aquest teixit educatiu hi són implicats tots aquells agents que treballen per a l'educació dels infants i joves d'aquell centre amb els quals hi ha d'haver una relació basada en el respecte mutu i la consideració recíproca.

- **LA RELACIÓ DEL /DE LA DOCENT AMB L'ENTORN**

Actualment existeix la necessitat de l'obertura a l'entorn per part del centre públic educatiu per tal de poder aportar a la societat un servei de

qualitat. El/la docent forma part d'aquest centre i cal entendre que treballar amb l'entorn sovint implica aprendre a renunciar a certes coses, així com aprendre i enriquir-nos d'altres.

El treball amb l'entorn es pot donar en diferents graus d'obertura o tancament, i amb diferents tipus d'entorns: l'entorn natural o físic, l'entorn social, l'entorn intern del centre (la pròpia escola, la pròpia aula).

Cal d'analitzar bé les possibilitats de cada nivell on interactua el/a professora per poder trobar les fites per a assolir.

Qui educa a als nens i nenes, als nois i noies és el col·lectiu professional que treballa a al centre educatiu, però l'entorn també té un pes important, que ens porta a entreveure la necessitat de partir d'aquest entorn per què així l'alumnat pugui expressar-se honestament tal com és i com pensa.

- **A L'annex 1 presentem aquesta proposta acompanyada d'unes possibles preguntes per a guiar el debat que condueixi a la creació del Codi o Compromís Ètic del Professorat.**
- **A l'Annex 2 presentem el buidatge dels drets i deures extrets del marc legislatiu.**
- **A l'Annex 3 presentem imatges d'alguna activitat realitzada.**

4.-PROCÉS DE CREACIÓ DEL CODI ÈTIC DEL PROFESSORAT

4.1.-METODOLOGIA

-El Codi Ètic del professorat comptarà, en la seva elaboració, amb les diferents fases: presentació de la proposta, elaboració de les aportacions per part de tots els agents participants, recollida del treball, contrast, redacció final i difusió .

-Per portar a terme l'elaboració del Codi Ètic del professorat creiem necessari construir-lo a partir de dues vies que s'inicien al mateix temps, però prenen un recorregut paral·lel, fins un determinat moment, a les últimes fases del procés, en que es retroben per a enriquir i arrodonir el disseny final del Codi Ètic del professorat.

Via A

1a Fase:

-Elaboració de la proposta del projecte, per part de l'equip de coordinació de la Federació de MRP de Catalunya.

-Presentació de la proposta de projecte als MRPs i Àmbits de la Federació, i a altres entitats i associacions educatives, així com a les Universitats.

-Formació d'un grup de treball (format per l' MRP de Ripoll i l' MRP de Vic, membres d'ACTE, l'equip de coordinació de la Federació, representants de Facultats d'Educació, i altres persones coneixedores i interessades en el tema).

2a Fase:

-Documentació:

-Consulta d'altres Codis Deontològics de professions d'atenció a les persones, com ara: psicòlegs, metges, educadors/es socials, del lleure...

-Revisió d'altres documents escrits a Catalunya anteriorment, relacionats amb el Codi.

- Buidatge dels deures i obligacions del professorat que es desprenen de la legislació vigent.
- Cerca d'altres models de Codis ètics del professorat, d'altres països.
- Recerca de textos i lectures relacionades amb l'ètica professional, i l'ètica del docent.
- Recopilació de l'opinió dels MRPs, revisant documents escrits, sobre el professorat.
- Concreció de l'estructura del projecte** (aspectes bàsics a tractar) i **planificació del procés de treball**.

3a Fase:

- Investigar i elaborar un marc teòric, a partir d'articles i fonts documentals relacionades amb el tema. Malgrat que volem que el resultat sigui un Codi breu i clar, creiem que ha d'anar acompanyat d'un fonament teòric.
- Contactar amb persones que han reflexionat sobre algun aspecte relacionat amb el que estem tractant, per tal que facin les seves aportacions.
- Nodrir i reelaborar l'estructura del Codi pensada en la fase anterior.
 - A part de les trobades presencials de l'equip de treball, ACTE també ha creat un espai virtual: un Fòrum de treball.

Via B

1a Fase:

- Prospecció personal i professionals de tots aquells/es socis/es dels diferents MRPs i Àmbits, emmarcat a l'aula o entorn de treball.

2a Fase:

- Prospecció personal i professionals de tots aquells/es mestres de centres educatius del país que desitgin participar en aquesta fase de recollida.

3a. Fase:

- Estructuració de totes les aportacions realitzades i definició dels elements que apareixen per elaborar un esboç del possible Codi Ètic.

Propostes de treball per al curs 2009/10 i 2010/11:

- L'equip de coordinació del Codi, a la Junta Ampliada de la Federació de MRPs del 20 de febrer de 2010, a Lleida, explicarà el projecte del Codi Ètic i presentarà un document base amb els possibles apartats que pot contenir el Codi, amb una breu introducció teòrica i unes propostes de treball que guiïn el debat.
- Els MRPs o Àmbits que considerin interessant la proposta i la puguin treballar, podrien contemplar el **treball des del propi Moviment (equip de coordinació i socis/es...)** i el **treball amb el seu territori (centres de la població, comarca...)** coordinant el treball de la seva zona.
- Els diferents **MRPs determinaran com treballar la proposta d'elaboració del Codi amb els seus socis/es**, paral·lelament **faran arribar les propostes de treball a les seves escoles per a implicar-los en el procés d'elaboració, i recolliran els resultats que posteriorment faran arribar Comissió del Codi Ètic**, per anar construint conjuntament amb els Moviments impulsors i amb el Grup de Treball.
- Als MRPS i Àmbits que no hagin assistit a la junta, la Federació els farà arribar (via correu electrònic) el document de treball. I els membres de l'equip de coordinació de la Federació ens posarem en contacte amb els MRPs i Àmbits per explicar la proposta, i animar-los a la participació.
- El web, el bloc i a la xarxa social de la Federació (en el que es penjarà el document) seran un recurs més per a la participació individual i col·lectiva.
- Es creu interessant plantejar als MRPs que a les Escoles d'Estiu es contempli el treball, debat... a l'entorn del tema del Codi Ètic.
- Tal i com ja es va decidir en anteriors juntes, la conferència (xerrada-col·loqui) des de l'àmbit virtual de les Escoles d'Estiu tractarà del Codi Ètic del professorat.
- Seria interessant fer el màxim de difusió als mitjans de comunicació sobre l'elaboració del Codi Ètic, per tal d'anar fent ressò a la societat. La Federació ho donarà a conèixer a la premsa, ho penjarà a la pàgina web i al bloc. I l' MRP que ho consideri interessant ho difondrà a través de la seva premsa local.

Vies A i B

4a Fase:

-Després de la recollida de totes les aportacions, es contrastaran els documents elaborats per cada via de treball, que donarà pas a la concreció i redacció del Codi Ètic.

5a Fase:

-Es realitzarà una **Jornada** amb els MRPs i entitats que hagin treballat en el projecte, amb la possibilitat de comptar amb algun expert en el tema per a fer una conferència i/o taula de debat.

6a.Fase:

-Presentació i contrast del document elaborat a altres entitats i organitzacions que tenen interès sobre el tema.

7a.Fase:

-Difusió del Codi Ètic del professorat.

8a.Fase:

-En funció de com s'hagi esdevingut el procés i del resultat del treball previst pel projecte, i tenint en compte possibles propostes, es pot ampliar el projecte a nous plantejaments, donant-li el caràcter dinàmic que ha de tenir.

4.2.-ACCIONS

4.2.1.-ACCIONS REALITZADES DURANT EL CURS 2009/10

-Treball de planificació del projecte del Codi Ètic del Professorat, per part de l'equip de coordinació de la Federació de MRP de Catalunya.

-Presentació del projecte per part de l'equip de coordinació als Moviments de Renovació Pedagògica, associacions, entitats i Universitats, demanant la seva participació.

-Creació d'un equip de treball i de coordinació, que s'ha reunit periòdicament a Vic per fer el seguiment del projecte i documentar-se sobre el tema.

-En comptar amb la col·laboració de l'OBIPD (Observatori Internacional de la Professió Docent) per a realitzar la recerca de documents relacionats amb el tema de l'ètica professional del docent.

-Realització de la Conferència virtual de les Escoles d'Estiu sobre el tema de l'ètica del professorat. "L'educació: un compromís ètic" realitzada per Miquel Martínez Martín, Catedràtic de la Facultat de Pedagogia de la Universitat de Barcelona, i amb la participació de mestres de la Universitat i Moviment d'Innovació Educativa de Lleida. Creació d'un Fòrum virtual sobre el tema de l'ètica del professorat relacionat amb la conferència virtual.

-Treball del projecte per part de MRPs i Àmbits de la Federació, Centres d'educació Infantil i Primària, i Universitats.

4.2.2.-ACCIONS A REALITZAR DURANT EL CURS 2010/11. TEMPORITZACIÓ:

-Continuació del treball de l'equip de coordinació, i dels grups que estan tractant el tema del Codi Ètic (setembre-desembre)

- Treball d'experts, persones que han treballat el tema de l'ètica professional o l'ètica del docent per a aportar un cos teòric argumentant al Codi Ètic.
- Recollida del treball realitzat pels grups o persones participants (gener-març)
- Jornada a Ripoll, amb possibilitat de realitzar-ne d'altres a diferents indrets de Catalunya, per a l'intercanvi, contrast del treball realitzat pels MRPs i Centres Educatius, comptant amb la col·laboració d'experts per al debat (finals de març)
- Elaboració del Codi o Compromís Ètic del Professorat (3r trimestre del curs).
- Presentació i difusió.
- Contemplar possibles nous enfocaments, obrir el projecte a altres veus de la societat, a part del professorat. Compromís compartit (possible treball curs 2011/12)
- Participació en el Portal de l'OBIPD (Observatori Internacional de la Professi3 Docent) en el tema de l'ÈTICA (a partir del setembre)

5.-PARTICIPANTS

(a completar al finalitzar el projecte)

- Moviments de Renovació Pedagògica i Àmbits de la Federació
- Centres d'Educació Infantil, Primària i Secundària
- Universitats
- Entitats i persones que han participat o col·laborat.

6.-DOCUMENTACIÓ I BIBLIOGRAFIA

-Documents recollits en el procés de documentació per l'OBIPD:

- Angulo, N., & Acuña, I. (2005). Ética del docente. [Revista Educación en Valores] 3, 23-32. Retrieved from ISOC database.
- Caride Gómez, J. (2002). Construir la profesión: La educación social como proyecto ético y tarea cívica. [Revista interuniversitaria] 9, 91-125. Retrieved from DIALNET database.
- Chacón Arteaga, N. (1999). Ética y profesionalidad en la Formación de maestros. [Revista Formación del Profesorado] 35, 41-50. Retrieved from ISOC database.
- Chozas Martín, A. (2005). Desde la ética normativa a la ética de las profesiones .Una aproximación a la moral profesional de los docentes. [Revista de la Escuela Universitaria de Toledo] 15, 53-66. Retrieved from ISOC database.
- Jover, G. (1991). Ámbitos de la Deontología profesional docente. [Revista Interuniversitaria - Salamanca] 3, 75-90. Retrieved from DIALNET database.
- Jover, G. (1995). Líneas de desarrollo y fundamentación en el campo de la Deontología de la profesiones educativas. [Revista interuniversitaria - Salamanca] 7, 137-152. Retrieved from DIALNET database.

- Martínez Marín, M., Buxarrais Estrada, M., & Esteban Bara, F. (2002). La universidad como espacio de aprendizaje ético. [Revista Iberoamericana de Educación - OEI] 29, 17-43.
- Código de ética y profesión docente. Facultad de Ciencias y Humanidades. Dr. Vásquez Hidalgo, A. Universidad de El Salvador. Diplomatura en Formación Docente. Noviembre – 2003.
- Código deontológico docente de Castilla-La Mancha. Inscrito en la Sección Primera del Registro de Colegios Profesionales de Castilla – La Mancha, según lo establecido en el artículo 5 del Decreto 35/2000, de 29 de febrero (Insc. 37/463 de 14/05/2002).
- Deontologia del Docent. Criteris del Consell Escolar de Catalunya. Document 2/1992 del Consell Escolar de Catalunya. Document aprovat pel plenari del Consell Escolar de Catalunya el 14/10/1992.
- Nello, A. Vers un codi d'ètica docent a l'ensenyament obligatori. Universitat Ramon Llull. Càtedra Ethos.
- Els educadors en la societat del segle XXI. Consell Escolar de Catalunya. Dossier informatiu n. 26, Juliol del 2002
- Codi de deontologia del col·legi de pedagogs de Catalunya. Normes d'actuació pedagògica. Junta General Ordinaria. 24 de maig 2006.
- Darder, P. De la educació socioemocional a la educació en valors. Edita MEC. Col. Conocimiento Educativo. Instituto Superior de Formación del Profesorado.
- Alguacil, M i altres (2010) Els marges de la moral. Una mirada ètica a l'educació. Editorial Graó
- El reconeixement social dels mestres i del professorat i els mitjans de comunicació. Miguel Martínez Martín. Perspectiva escolar, ISSN 0210-2331, N° 319, 2007, pags. 2-9
- L'assessorament: reflexió sobre la pràctica del professorat i la seva ètica. Miguel Martínez Martín, Iñaki Echebarria Aranzábal, Amelia Tey Teijón. Temps d'educació, ISSN 0214-7351, N° 30, 2006, pàg. 127-148

7.-ANNEXOS

ANNEX 1: Proposta de treball

EL CODI ÈTIC DEL PROFESSORAT. Contingut i preguntes per guiar el debat**1.-INTRODUCCIÓ:**

-Explicació del per què del Codi Ètic dels i les docents, partint de l'anàlisi i la reflexió dels objectius socials de la professió, tenint en compte el marc dels drets humans, dels drets de la infància, de la legislació educativa...

-Quina funció pot tenir el Codi Ètic del professorat?

- A quines persones implica aquest Codi Ètic?

2.-EL PAPER DEL/ DE LA DOCENT A LA SOCIETAT ACTUAL

En el marc d'una societat democràtica, el professorat té confiada la tasca de facilitar el model ètic i moral de ciutadà i ciutadana, així com contribuir en l'adquisició de processos d'aprenentatge de coneixements, habilitats i actituds que permetin als infants i joves una vida feliç, i un futur personal i social...

-Quina creiem nosaltres que és la nostra responsabilitat, el nostre compromís, des de la perspectiva educativa, vers la societat?

-Com pot contribuir l'escola a millorar la societat?

-Observant aquesta pintura quines característiques hi identifiques que es podrien relacionar amb un bon/a professor/a?

Gericault, 1819

3.-EL/LA DOCENT I LA SEVA FORMACIÓ PEDAGÒGICA

Creiem que les persones que exerceixen de professionals de l'educació han de tenir la voluntat de dedicació a aquesta tasca carregada de responsabilitat i de compromís, amb una formació inicial i permanent, teòrica i pràctica de qualitat, per portar a terme aquesta tasca important i complexa.

La formació dels i les professionals s'adquireix a partir d'una bona formació inicial, i a partir de processos d'actualització i de recerca educativa que s'ha d'anar desenvolupant al llarg de tota la carrera professional.

-Quin compromís hem d'assumir els/les docents vers la formació permanent, per millorar la nostra tasca?

-Quin paper ha de jugar la recerca en la nostra feina?

-Quin és el nostre paper vers els companys que s'estan formant?

4.-LA PRÀCTICA EDUCATIVA DEL/DE LA DOCENT EN RELACIÓ A L'ALUMNAT

La tasca educativa del i la docent ha d'anar encaminada a fomentar el creixement i el desenvolupament integral i harmònic dels infants i adolescents: desenvolupament cognitiu, afectiu, social, ètic i moral.

El respecte, l'honestat, la il·lusion, la comprensió, la dedicació, la serenitat, l'estimació, la confiança, la confidencialitat amb la realitat personal i familiar de l'alumnat... i l'ús d'unes bones estratègies i metodologies didàctiques, seran elements claus per aconseguir-ho.

-Quins infants i joves,ciutadans, volem formar? Quins valors els volem transmetre?

-Quins principis han de regir l'actuació i el tracte dels/de les docents vers els seus infants i joves?

-Com hem d'impulsar la construcció d'un sistema de valors en cada persona?

-Com respectar els espais personals i els processos emocionals i afectius del nostre alumnat.

-Confidencialitat amb l'alumnat.

Quina imatge creus que representa millor la feina d'un/a professor/a? I perquè?

5.-LA RELACIÓ DEL/DE LA DOCENT AMB LA FAMÍLIA

La relació de corresponsabilitat amb la família és una part indissoluble de la professió. L'acceptació, el respecte, els acords, la confidencialitat, la confiança i l'estimació seran elements claus per treballar conjuntament amb les famílies, cada dia més diverses.

El bon tracte amb les famílies i el suport educatiu propiciaran un treball conjunt, contribuint al desenvolupament personal i al progrés en els aprenentatges d' infants i joves.

-Com a docents quines actuacions hauríem de propiciar i quines evitar respecte el tracte, la relació i el treball amb les famílies?

-Com a docents quines mesures i actuacions hauríem de tenir en compte per garantir i respectar la confidencialitat de les particulars situacions familiars que ens trobem dia a dia ?

6.-LA RELACIÓ DEL/LA DOCENT AMB LA RESTA DE PROFESSORAT DEL CENTRE

El/la docent forma part d'un equip de professionals que treballen conjuntament per fer efectiu el projecte educatiu del centre en el dia a dia. Les diferents coordinacions de la tasca pedagògica, el clima de treball i cooperació, el correcte lideratge dels equips directius, fan que la relació entre docents sigui un element clau per al funcionament d'un centre.

Tant el respecte i la tolerància entre companys i companyes, com el treball en equip seran eines imprescindibles per a garantir la riquesa del treball diari, així com la coherència i la continuïtat de les accions educatives derivades del Projecte Educatiu del Centre.

-Quin paper juga el Projecte Educatiu de Centre en l'actuació del professorat?

-El Projecte Educatiu del centre hauria de concretar els deures professionals dels docents (horaris, activitats, disponibilitat...)?

-Què implica, què significa l'acollida, la integració del professorat nouvingut al centre?

7.-LA RELACIÓ DEL /DE LA DOCENT AMB ALTRES PROFESSIONALS

El/la docent forma part d'una institució, d'un centre educatiu, que es regeix per un Projecte Educatiu, en el marc d'una comunitat i d'un territori. Per la qual cosa és totalment imprescindible el coneixement d'aquest context i del propi projecte, així com el compromís i la implicació en el seu desenvolupament i millora.

En aquest teixit educatiu hi són implicats tots aquells agents que treballen per a l'educació dels infants i joves d'aquell centre amb els quals hi ha d'haver una relació basada en el respecte mutu i la consideració recíproca.

-Quines actituds caldria fomentar entre el professorat, i entre el professorat i altres professionals que intervenen en el centre?

8.-LA RELACIÓ DEL /DE LA DOCENT AMB L'ENTORN

Actualment existeix la necessitat de l'obertura a l'entorn per part del centre públic educatiu per tal de poder aportar a la societat un servei de qualitat. El/la docent forma part d'aquest centre i cal entendre que treballar amb l'entorn sovint implica aprendre a renunciar a certes coses, així com aprendre i enriquir-nos d'altres.

El treball amb l'entorn es pot donar en diferents graus d'obertura o tancament, i amb diferents tipus d'entorns: entorn natural o físic, entorn social i entorn intern del centre (la pròpia escola, la pròpia aula).

Cal d'analitzar bé les possibilitats de cada nivell on interactua el/a professora per poder trobar les fites per a assolir.

Qui educa a als nens i nenes, als nois i noies és el col·lectiu professional que treballa a al centre educatiu, però l'entorn també té un pes important, que ens porta a entreveure la necessitat de partir d'aquest entorn per què així l'alumnat pugui expressar-se honestament tal com és i com pensa.

-Quin compromís ha de tenir el docent vers l'entorn del centre educatiu ?

- Exemplifica amb un petit gràfic com haurien de ser les relacions del professorat amb: la família, l'alumnat, els/es altres professors/es, els/es altres professionals, l'entorn,...

ANNEX 2: BUIDATGE DELS DEURES DEL PROFESSORAT EN LA LEGISLACIÓ VIGENT: LOE i LEC.**LEY ORGÁNICA DE EDUCACIÓN (2006)****TÍTULO III. Profesorado****CAPÍTULO I. Funciones del profesorado****Artículo 91. Funciones del profesorado.**

1. Las funciones del profesorado son, entre otras, las siguientes:
 - a) La programación y la enseñanza de las áreas, materias y módulos que tengan encomendados.
 - b) La evaluación del proceso de aprendizaje del alumnado, así como la evaluación de los procesos de enseñanza.
 - c) La tutoría de los alumnos, la dirección y la orientación de su aprendizaje y el apoyo en su proceso educativo, en colaboración con las familias.
 - d) La orientación educativa, académica y profesional de los alumnos, en colaboración, en su caso, con los servicios o departamentos especializados.
 - e) La atención al desarrollo intelectual, afectivo, psicomotriz, social y moral del alumnado.
 - f) La promoción, organización y participación en las actividades complementarias, dentro o fuera del recinto educativo, programadas por los centros.
 - g) La contribución a que las actividades del centro se desarrollen en un clima de respeto, de tolerancia, de participación y de libertad para fomentar en los alumnos los valores de la ciudadanía democrática.
 - h) La información periódica a las familias sobre el proceso de aprendizaje de sus hijos e hijas, así como la orientación para su cooperación en el mismo.
 - i) La coordinación de las actividades docentes, de gestión y de dirección que les sean encomendadas.
 - j) La participación en la actividad general del centro.
 - k) La participación en los planes de evaluación que determinen las Administraciones educativas o los propios centros.
 - l) La investigación, la experimentación y la mejora continua de los procesos de enseñanza correspondiente.
2. Los profesores realizarán las funciones expresadas en el apartado anterior bajo el principio de colaboración y trabajo en equipo.

LLEI D'EDUCACIÓ DE CATALUNYA (2009)

Títol III. De la comunitat educativa

Capítol IV. El professorat

Article 28. Exercici de la funció docent

1. Els mestres i els professors són els professionals que exerceixen la responsabilitat principal del procés educatiu i l'autoritat que se'n desprèn. Aquesta responsabilitat, en el marc definit per l'article 104, inclou la transmissió de coneixements, destreses i valors.

Article 29. Drets i deures dels mestres i els professors en l'exercici de la funció docent

(...) 2. Els mestres i els professors, en l'exercici de llurs funcions docents, tenen els deures específics següents:

- a) Exercir la funció docent d'acord amb els principis, els valors, els objectius i els continguts del projecte educatiu.
- b) Contribuir al desenvolupament de les activitats del centre en un clima de respecte, tolerància, participació i llibertat que fomenti entre els alumnes els valors propis d'una societat democràtica.
- c) Mantenir-se professionalment al dia i participar en les activitats formatives necessàries per a la millora contínua de la pràctica docent.

Títol VIII. Del professorat i altres professionals dels centres

Capítol I. Exercici de la professió docent

Article 104. La funció docent

(...) 2. Els mestres i els professors tenen, entre altres, les funcions següents:

- a) Programar i impartir ensenyament en les especialitats, les àrees, les matèries i els mòduls que tinguin encomanats, d'acord amb el currículum, en aplicació de les normes que regulen l'atribució docent.
- b) Avaluar el procés d'aprenentatge dels alumnes.
- c) Exercir la tutoria dels alumnes i la direcció i l'orientació global de llur aprenentatge.
- d) Contribuir, en col·laboració amb les famílies, al desenvolupament personal dels alumnes en els aspectes intel·lectual, afectiu, psicomotor, social i moral.
- e) Informar periòdicament les famílies sobre el procés d'aprenentatge i cooperar-hi en el procés educatiu.
- f) Exercir la coordinació i fer el seguiment de les activitats escolars que els siguin encomanades.
- g) Exercir les activitats de gestió, de direcció i de coordinació que els siguin encomanades.

- h) Col·laborar en la recerca, l'experimentació i el millorament continu dels processos d'ensenyament.
- i) Promoure i organitzar activitats complementàries, i participar-hi, dins o fora del recinte escolar, si són programades pels centres i incloses en llur jornada laboral.
- j) Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació, que han de conèixer i dominar com a eina metodològica.
- k) Aplicar les mesures correctores i sancionadores derivades de conductes irregulars, d'acord amb l'article 34.

Article 106. Mesures per a la valoració i la protecció de la funció docent

(...) 4. El professorat exerceix la seva professió d'acord amb un conjunt de normes que reflecteixen els valors que li han de servir de guia des d'una perspectiva ètica. A aquest efectes, es pot dotar d'un codi deontològic, elaborat pels col·legis professionals respectius, que ha de tenir en compte els drets i els deures regulats per aquesta llei.

Capítol II. Formació del professorat

Article 110. Formació permanent

(...) 2. La formació permanent constitueix un dret i un deure del professorat, i és alhora una responsabilitat de l'Administració i dels altres titulars de centres educatius. El dret a la formació permanent s'exerceix preferentment dins l'horari laboral.

ANNEX 3: ALGUNES IMATGES D'ACTIVITATS REALITZADES

Activitat realitzada a l'Escola d'Estiu Jaume Miret, a Lleida: Diàleg mut.

Presentació del projecte de realització del codi-compromís ètic del professorat als Moviments de Renovació Pedagògica i àmbits de la Federació de MRP de Catalunya.